

F-35 sestřelena

- CZ24 News | 15. října 2023

ČESKO: Kontrakt o nákupu amerických stíhaček F-35 není definitivní. Pokud se k moci dostane vláda ANO, bude ho chtít znovu posoudit a porovnat s konkurenčními nabídkami, které ministryně Černochová ignorovala, padlo v pátek ve sněmovně při projednávání konsolidačního balíčku.

Kdo miluje vzrušení, měl sledovat internetový přenos z Poslanecké sněmovny, kde se v pátek projednávaly předčasné vánoce, balíček konsolidačních opatření, do kterého mohou přispět všichni občané. Ti chudší jsou zvýhodněni, jak už jsme zvyklí, mohou přispět větším podílem ze svého příjmu. Zátěž se totiž zvyšuje plošně, a to neznamena, že pro všechny stejně. Na ty chudší dopadne víc.

Nepřekvapilo, že ve sněmovně se vláda snažila vyhnout nekonečnému proudu díky opozice, proto si pětikoaliční většina odhlasovala drastické zkrácení debaty. V pátek už vlastně žádna nebyla, protože nepatrný čas, který na ni byl vymezen, spolkla divoká přestřelka faktickými poznámkami, kde se musíte vejít do dvou minut. Najdete to na stenografickém záznamu, ve kterém jsem pro přehlednost občas něco zvýraznil.

<https://www.psp.cz/eknih/2021ps/stenprot/077schuz/s077097.htm>

Vlastně to byl souboj na stíhačky, protože nejfrekventovanější téma, které se tam ozývalo, byl nákup amerických stíhacích bombardérů F-35, u kterých se můžeme trumfovat, jestli mají stát i s provozem celé letky 400 miliard korun nebo půl bilionu. Nikdo neví, stejně jako nikdo neví, k čemu je vlastně potřebujeme. Nemluvílo se jen o nich, ale toto téma jsem vytáhl, aby argumentace navazovala.

Den předtím, ve čtvrtek, proběhl zvláštní seminář o F-35 pro poslance, takže téma bylo živé, ale jak už jsme zmínili, páteční debata byla zrušená. Opozice měla mlčky přijmout nakládačku. S technikou faktických poznámek se zřejmě nepočítalo.

Extrémně nepříjemné téma pro vládu hned na začátku odzátkoval s diplomatickou dovedností sobě vlastní poslanec **Pavel Žáček (ODS)**, bývalý šéf ÚSTRku. Příkladně se přitom vzrušil:

*„Ostuda jako blázen je to, co se odehrálo na nedávném semináři o F-35, kdy jeho /Babišův/ poslanec, nebudu ho jmenovat, on se určitě přihlásí sám, řekl, že za dva roky – a řekl to zcela autoritativně – ANO zruší dvě procenta, která vydáváme dnes podle zákona na vyzbrojování naší obrany, na Ministerstvo obrany, na Armádu České republiky. Byl to poslanec, který mimochodem pro to hlasoval. Dokonce řekl, že **pokud bude uzavřena dohoda s vládou Spojených států o nákupu F-35, že zruší i tuto strategickou, naprosto klíčovou, záležitost se strategickým partnerem, Američany.**“*

Tím nejmenovaným byl poslanec Pavel Růžička za ANO, jak uvedl předseda hnutí **Andrej Babiš**, který rozčileně reagoval jako první:

*„Panu Žáčkovi bych rád vzkázal – on tady není. Prosím vás, děkuju vám za ten seminář k F-35. Nevím, co tam říkal pan Růžička. My určitě nebudeme měnit žádné smlouvy, které vaše vláda uzavře. Ale co bylo super na tom semináři, je, že **vy jste řekli, že jste měli sedm nabídek. Sedm nabídek s razítkem! I Rafale Francie a F – nevím jaká – šestnáct, sedmnáct, osmnáct. Tak, prosím vás, nám je ukažte! (Zvýšeným hlasem.) Ukažte nám je. My bychom je rádi viděli. (...)***

Takže sedm nabídek... (Předsedající: Čas.) a my máme právo. (K předsedající:) Vy jste mi vzala deset

sekund. (Předsedající: Ano, pardon, omlouvám se, samozřejmě, samozřejmě.) A my máme právo vědět ty další nabídky, protože **vy jste o ničem nejednali, jenom jste si vybrali tohle, 400 miliard, o které připravíte občany České republiky. A ta letadla nepotřebujeme!**"

Bylo to venku a začalo to valit proudem.

Poslanec **Jiří Mašek (ANO):** **Na můj dotaz, jestli F-35, respektive pátá generace, byly doporučeny od NATO, tam byla jasná odpověď - nebyly, NATO to nedoporučilo. Do těch národních politik se NATO nemíchá, takže to může být jakékoliv letadlo.**

Co doporučovalo NATO? NATO doporučovalo těžkou brigádu a protivzdušnou obranu. Je právě otázka, jestli tímhle tím nenarušíme schopnost české armády se aktivně bránit, protože dáváme prioritu jenom letadlům."

Místopředseda sněmovny **Karel Havlíček (ANO):** „Reakce na pana poslance Žáčka, že jaksi porušujeme závazky vůči USA. Vůbec to tak není. My nechceme porušovat žádné závazky vůči našim spojencům, ale současně **nechceme diskvalifikovat dopředu další potenciální dodavatele, konkrétně například Švédy, kteří neměli šanci předložit kvalifikovanou nabídku gripenů, ačkoliv o to několikrát žádali.**

My jsme nikdy nezpochybnili kvalitu F-35, ale současně jsme jasně říkali to, že si máme nechat udělat minimálně dvě kvalifikované nabídky a diskutovat nad jejich posouzením z úhlu pohledu ceny za investici, z úhlu pohledu ceny za provoz, z úhlu pohledu logisticky, personálu a tak dál. A jasně jsme řekli, že dva roky je dostatečná doba na to, aby se obě tyto nabídky, minimálně tyto dvě nabídky, porovnaly, abychom možná dotlačili potenciální dodavatele ještě k dalšímu snížení ceny, a poté abychom se definitivně rozhodli.

A nejsme pochopitelně, **vždycky jsme byli pro transatlantické partnerství, ale nesmí to být na základě servility a na základě nesebevědomého vyjednávání.**"

Definitivně rozhodnuto tedy není.

Vládní poslanec **Josef Flek (STAN)**, který uvedený seminář organizoval, se pokusil stíhačky hájit.

Že spolknou veškeré peníze na obranu? „Bylo řečeno, že to je **jedenáctiletý splátkový kalendář** a jedná se o 7 % z těch 2 % HDP, který je do rozpočtu obrany. Takže se neohroží žádné další armádní zakázky."

Bohužel neřekl, co tím, myslí, když budeme 11 let po sobě platit 7 procent z vojenského rozpočtu ve výši 2 procent HDP. Kupní cenu? Ta tvoří malý zlomek celkových nákladů na bojeschopný provoz těchto stíhaček.

NATO nedoporučilo? „**NATO neurčuje, jaké stroje máme kupovat.** Neurčuje. Ale to ani nesmí. Každý stát si může a musí vybrat stroje podle sebe. A já když jsem byl v Mošnově na Dnech NATO, tak jsem jednal i se zástupci Lockheed a bylo mi řečeno, že za dob vlády ANO pan **předseda Babiš tento stroj vychvaloval** a prý prohlásil, že by bylo dobré, kdybychom ho měli."

Tento pokus uhasit oheň sporu přilitím leteckého benzínu však nevyšel. Poslanec Jiří Mašek (ANO) okamžitě reaguje:

„Takže jestliže pan předseda Babiš někde řekl, když viděl ten stroj, že to je špičkové letadlo a že bychom si přáli, abychom taková letadla mohli mít v České republice, **to přece neznamená, že je automaticky koupíme.** A k tomu semináři. Prosím vás, celou dobu se tam linula jedna věc. Že nově

nastoupivší vláda v podstatě už od jara 2022 nešla jinou cestou, než cestou F-35. Na ty ostatní nabídky jsme zvědaví, na ty orazítkované nabídky na těch sedm dalších strojů, které nám byly přislíbeny k nahlédnutí a k prostudování, na to jsme zvědaví.

Ale rozhodně, když jsem se ptal na to, jestli existuje podobně zpracovaný materiál k F-35, jaký jsme dostali poprvé na tom semináři, jestli existuje ke gripenu, tak odpověď byla, že neexistuje. Ale my všichni, vy všichni jste dostali tento materiál (ukazuje). Byla tam nabídka gripenů, kterou dostali poslanci ještě před rozhodováním vlády.

Když jsem se na tom semináři ptal, jestli jsou to pravdivá čísla, armáda řekla, že to nejsou pravdivá čísla, že oni mají jiné. Když jsem se na tom semináři ptal, jestli Ministerstvo obrany bude nějakým způsobem na to reagovat, na švédskou stranu, a řekne, že 200 poslanců Parlamentu České republiky bylo obelháno, odpověď jsem nedostal.“

Ale tohle jsou přece nové informace, které se liší od toho, čím nás krmila vláda! Není pravda, že jsme se podřídili rozhodnutí NATO, žádné takové rozhodnutí neexistuje. Stejně děsivé je, že konkurenční nabídky se neposuzovaly, přestože údajně byly. Že by nepronikly až k paní ministryni? Nicméně poslanci nabídku gripenů viděli. Ministerstvo ji zpochybňuje, ale bez argumentů. Není divu, že opozice téma nepovažuje za uzavřené.

Poslanec **Josef Bělica (ANO)** chce vyjádření ministerstva písemně:

„Chceme otevřít diskusi o tom, proč F-35 a proč je toto nejlepší řešení? Proč ne gripen? Proč ne novější verze gripenů?

Proč jednou slyšíme, že se budou určitou dobu provozovat dvě platformy – Gripen vedle F-35? Co budeme dělat od roku 2027 do roku 2035? Kdo nám bude hlídat vzdušný prostor? Tak budeme mít dvě platformy, nebo nebudeme mít dvě platformy?

Já jsem dneska podal na paní ministryni písemnou interpelaci. Ptám se na konkrétní jasné věci bez jakéhokoliv politického podtextu. Chci na to písemné odpovědi, protože my tyto věci konstruktivně nedostáváme. A pokud jednou se provozují dvě platformy, potom se neprovozují dvě platformy...

Před třemi lety se o nákupu F-35 nehovořilo, nevznikaly na to studie, nebyly na to připravované podkladové materiály, a najednou armáda jinou cestu nevidí, tak je to divné. A my na to ty odpovědi chceme.“

Jednu chvíli to vypadlo, že toho vzrušení je až nadmíru. To když se rozhořčený poslanec **Pavel Růžička (ANO)** vrátil k udavačskému vystoupení poslance Žáčka:

„Víte, prostě my máme nějaký politický názor. A pokud je seminář na půdě Poslanecké sněmovny a člověk tam řekne svůj politický názor na danou věc, tak pan poslanec Žáček, prostřednictvím paní předsedající, se chová jak nejhorší estébák. Asi na něm něco ulpělo z toho, jak to furt bádá. Prostě bude člověka osočovat, urážet, říkat mu, co může říkat a co nemůže říkat. Toto je politická diskuse? Toto je od pana poslance Žáčka absolutní buranství.“

Poslanec **Josef Flek (STAN)** se nevzdává v pokusech zachránit situaci:

„Pan poslanec Mašek tady zmiňoval, že takhle rozpracovaná je jenom F pětatřicítka. Ano, samozřejmě, pokud se bavíme o tom, že Armáda České republiky vyhodnotila z těch sedmi, mám pocit, že jich dokonce bylo osm, letounů, že technologicky a ekonomicky je nejvýhodnější F-35, potom se jela ta linie F-35, kdy se vypracovávala do podrobností. A musíme si říct, je tam obrovská práce resortu, kterému se podařilo vyjednat věci i nad rámec, které jiné státy nemají, ať je to

o spolupráci, ať je to o financování.“

Poslanec **Jiří Mašek (ANO)** to s tím vyhodnocováním výhodnosti nevidí tak jednoznačně:

„Já jsem skutečně na semináři poděkoval ekonomickým pracovním ministerstva, těm vrchním ředitelkám za perfektní přípravu podkladů pro F-35, ale vyslovil jsem zklamání, že totéž vedle není zpracováno pro gripen. Kdyby to tak bylo a F-35 skutečně vyhrála jednoznačně svými argumenty, tak bychom tady dneska nebyli a nediskutovali o tom.

Takže z mého pohledu toto nebylo od paní ministryně čestné, protože ona skutečně s druhou nabídkou už od léta loňského roku vůbec nepočítala a nenechala ji seriózně zpracovat.“

Poslanec **Josef Bělica (ANO)** je konkrétnější:

*„Ta diskuse prostě neprobíhala, my dodneška nevíme, kolik těch konkurenčních nabídek vlastně bylo, jestli byly dvě, tři, sedm, dneska jsem slyšel osm. My to prostě nevíme. My dokonce nevíme, jakým způsobem a jakou maticí jste vůbec počítali náklady, jestli na letovou hodinu, nebo na celkovou životnost, jakým způsobem je to počítáno. To nevíme, pane poslanče Fleku. A víte, ty informace předkládat někde na nějakých jednáních na ministerstvu – výbor je ta platforma, Poslanecká sněmovna je ta platforma, protože **v demokratických společnostech platí, že vláda se zodpovídá Sněmovně.**“*

Tím byl tento neplánovaný seminář k F-35, tentokrát v režii opozice, uzavřen. Téma však nikoliv, a tak to může být ještě dramatické. Všechno nasvědčuje tomu, že české F-35 mohou být zastaveny v letu. Obrana národa nemůže být postavena na servilitě vůči cizí mocnosti, byť pro pár jednotlivců to může být efektivní životní strategie.

Na konsolidační balíček došlo také. Krátce poté sněmovna přistoupila k hlasování a vládní většina semlela opozici jako obyčejně. Ale na jak dlouho?

Dnešní většina ve sněmovně už neodpovídá poměrům ve společnosti. Volební preference opozice posilují, pětikoalice oslabuje, vláda má zanedbatelnou důvěru a premiér Fiala dlouhodobě kraluje mezinárodní soutěži nejméně úspěšných. Vítězství opozice ve volbách může být docela výrazné.

Nebo jsou ty stíhačky součástí projektu, ve kterém už se s volbami nepočítá?

AUTOR: Zbyněk Fiala

[ZDROJ](#)